

TyöllisyysTiistai

13.11.2018

Työllisyyden hoidon markkinat

- klo 10.00 Julkinen, yksityinen vai millainen työllisyydenhoidon malli Suomeen? Kaupungeissa ja kunnissa on pitkälti jo luovuttu tilaaja-tuottaja -malleista, sillä ne eivät osoittautuneet toimiviksi! Ollaanko maakunnissa nyt viisaampia ja taitavampia? Studiassa keskustelemassa ovat neuvotteleva virkamies **Piia Rekilä** (työ- ja elinkeinoministeriö), johtava lakimies **Tarja Krakau** (Susanna Lehti ja kumppanit Oy), toiminnanjohtaja **Mari Ahonen-Walker** (Valtakunnallinen työpajayhdistys) sekä tutkija **Robert Arnkil** (Arnkil Dialogues). **Juontajana toimii Reijo Vuorento.**

Kokeilukatsaus

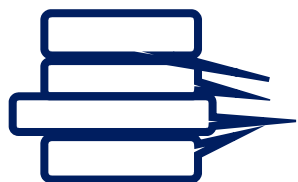
- klo 11:00 Osaamisbotti - uudenlainen palvelu, jonka avulla on mahdollista automatisoida valmentamista, henkilöstön kehittämistä tai uraohjausta. Palvelun etuina ovat vaikuttavuus, käyttäjäkokemus ja merkittävät säästöt ja se mahdollistaa omien asioiden hoitamisen 24/7 omalla päätelaitteella. Palvelun esittelee palvelupäällikkö **Sari Oksanen** Tampereen kaupungilta.
- klo 11:10 Jälkiviisaat - keskustelua alueellisten kokeilujen hyvistä käytännöistä ja siitä, mitä matkan varrella on opittu. Studiassa keskustelemassa ovat vt. kehittämisspäällikkö **Sanna Mäensivu** (Lapin kokeilu), kehitysjohtaja **Mika Itänen** (Pirkanmaan kokeilu), palvelujohtaja **Mika Helva** (Varsinais-Suomen kokeilu), työllisyyden hoidon päällikkö **Juha Laine** (Satakunnan kokeilu) sekä työllisyyspalvelujohtaja **Pirjo Oksanen** (Pohjois-Savon kokeilu). Juontajana toimii **Erja Lindberg.**
- klo 11:45 Kokeilujen arvioinnista kertoo kokeilujen koordinaattori **Mikko Kesä.**
- klo 11:55 TyöllisyysTiistai vuonna 2019

Työllisyyden hoito ja markkinat

TyöllisyysTiista 13.11.2018
Neuvotteleva virkamies Piia Rekilä

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Vastuu palveluprosessista tulee olla yhdellä taholla ja loogisin toimija on se, joka asiakasta eniten palvelee.

Nykyinen markkina

Asiakkaalle parhaat palvelut

Palveluinnovaatiot

- Innovaatio on uusia idea, joka toimii.
- Kyseessä on esim. uudenlainen tapa järjestää palvelu tai uudistaa palvelun tuottajan ja käyttäjän rooleja.
- Palveluinnovaatioita ei voida kehittää ilman asiakasta.
- Keskeistä on ymmärtää asiakkaan arkisia ongelmia ja asiakkaan toiminnan päämääriä.
- Jo nyt palvelut tuottaa pääosin joku muu kuin TE-toimisto

300 milj. €

Nykymarkkina

Kilpailu

- Kilpailu ja toimivat markkinat ylivertainen väline ohjata taloudellisten voimavarojen käyttöä
- Johtaa lopulta edullisempiin hintoihin ja parempaan laatuun.
- *"Osaaminen kehittyy melkein itsestään, kun markkina on niin kilpailtu. Näin kävi myös meille."*

Johannes Suikkanen Gemic Oy, New York

Työnhakijan palveluprosessin alkuvaihe

Työnhaku alkaa verkossa ja samalla tehdään 1. palvelutarvearvio

**TYÖMARKKINA
TORI**

Selvitetään työnhakijan omat työtä ja osaamisen kehittämistä koskevat tavoitteet
Selvitetään työnhakijan ammattitaito, työkyky, työnhakutaidot ja muut työllistymiseen vaikuttavat seikat

Tehdään arvio työttömän valmiuksista työllistyä avoimille työmarkkinoille ja työttömyyden pitkittymisen todennäköisyydestä.

niiden asiakkaiden osalta, joilla korkea riski pitkäaikaistyöttömyyteen ja/tai monialaisten palvelujen tarve tai muu erityisen tuen tarve tehdään palvelutarpeen tarkempi arviointi ja asiakkaan ohjaus palveluihin

Työnhakijan palvelutarve on arvioitava kahden viikon kuluessa työhaun alkamisesta

Työnhaku voi alkaa myös pyytämällä sitä henkilökohtaisesti ja asiointipisteitä on oltava riittävästi

Jos työttömyys pitkittyy palvelutarve arvioidaan 3 kuukauden välein

Julkinen vastuu laadusta ja saatavuudesta

Viranomaisen vastaa yhdenvertaisesta saatavuudesta, palvelujen tarpeen, määrän ja laadun määrittämisestä, toteuttamistavasta ja tuottamisen valvonnasta

Palveluntuottajalla lakisääteinen tehtävä

**Tehtävää tehdään
virkavastuulla**

**Oikeus vain
välttämättömään
tietoon
palvellessaan
asiakasta**

Viranomaisen
vastuulla selvittää ja
tehdä päätös
työhaun
katkeamisesta

**Tulee noudattaa
julkiselle
suunnattuja lakeja
(hallintoL, kieliL,
julkisuusL)**

Viranomainen
määrittää
työntekijätasolla
tehtävien perusteella
kenelle käyttöoikeus
annetaan ja mihin
tietoon.

Työvoimapalvelujen mahdollisuudet

Työvoimapalvelujen mahdollisuudet

Mikä rooli asiakaspalvelulla on organisaation olemassa olon kannalta?

Minkälaista palvelua/osaamista asiakas tarvitsee?

Palveluorganisaatio

Mitä osaamista yritykset tarvitsevat?

Kuinka aktiiviset kanavat työllistäviin yrityksiin on? (raksa, MARA, SOTE)

Työvoimapalvelujen mahdollisuudet

Mistä ja
miten
maksamme?

Mitä tietoa
tarvitsemme?

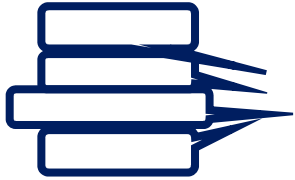
Millaiset
palvelut ovat
yhteiskunnal-
lisesti
vaikuttavia?

Sopimusohjaus

Mitä
vaadimme
laadulta?

Työvoimapalvelujen mahdollisuudet

- ❖ **Vastuu palveluprosessista tulee olla yhdellä taholla ja loogisin toimija on se, joka asiakasta eniten palvelee.**
- ❖ Palveluorganisaatioiden rakentaminen ei vastaa julkisen organisaation tehtävää
- ❖ Tarvitaan uusia palveluinnovaatioita ja se onnistuu vain palvelujen rajapinnassa.
- ❖ Jos viranomainen päättää, mikä palvelu on kellekin tarpeen ja hankkii yksittäiset palvelut, niin kellekään ei muodostu palveluinnovaattorin roolia.

Tulospalkkioista

- Uudistuksen keskeisenä pidemmän tähtäimen tavoitteena on kilpailutukset, jossa palveluntuottajilta ostetaan kokonaisuuksia ja maksetaan työllistymistuloksista.
- Tulospalkkaus sidotaan riittävän tarkkaan asiakassegmentointiin.
- Tilanteessa, jossa myös pitkittyneen työttömyysriskin asiakkaiden tulospalkkio on sidottu työllistymiseen ja esim. palveluun ohjaamisesta ei makseta tulospalkkiota, voitaisiin tulospalkkio maksaa, kun koko segmentissä saavutetaan tietty työllistymistulos. Esimerkiksi tietty prosenttiosuus.
- Yhtenä kannusteena voisi olla esimerkiksi se, että palveluntuottajan asiakkaaksi ohjataan laajemmalla skaalalla asiakkaita siinä suhteessa, miten he onnistuvat työllistämään vaikeammin työllistyviä.
- Tuloksen maksamiseen voidaan asettaa segmentin mukainen tavoitetaso, jonka ylittämisen jälkeen palkkioiden suuruus kasvaa selkeästi.
- Myös bonuksia voidaan sitoa asiakkaan näkemykseen hänen kyvykkyyksien kehittämisestä palvelun aikana.
- Myös palveluntuottajat voisivat muodostaa kaupallisia alliansseja, jossa he keskenään sopivat, miten julkishallinnon maksama kokonaistulos ohjataan eri toimijoille.
- Hankintoihin sisältyisi aina laatukriteerit, riittävä läpinäkyvyys ja maakunnan omavalvonta

TyöllisyysTiistai 11.12.2018

Kuntatalo

Robert Arnkil

Työllisyydenhoidon suuntauksia eri maissa viime vuosina
- ja mikä olisi Suomessa viisasta?

Työvoimapalvelut Euroopan maissa muistuttivat toisiaan varsin suuressa määrin vielä noin 20 vuotta sitten.

Työvoimapalvelujen tyypillinen toteutustapa on ollut valtiollinen työvoimapalvelu, jolla on alueellinen ja paikallinen taso.

Ostopalvelujakin on käytetty, erityisesti ammatillisen työllisyyskoulutuksen ja erityisryhmien, kuten erilaisten työkyvyn rajoitteiden, kohdalla.

Kolmannen sektorin roolin vahvuudessa on kuitenkin ollut kautta aikojen suuria eroja eri puolilla Eurooppaa

Perinteisen työvoimapalvelumallin toimivuus on kuitenkin ehtynyt suhteessa työurien ja työmarkkinoiden ongelmiin – se on liian kapea ja tehoton mobilisoimaan kokonaisresursseja ja vastaamaan palvelutarpeisiin

Tilanne on muuttunut olennaisesti, mallit ovat varsinkin viimeisen 10 vuoden aikana eriytyneet

Monissa maissa nojataan edelleen valtiojohtoiseen toimintaan (kuten Saksa ja Ruotsi ja meilläkin, vielä) ja Euroopan Unionin politiikkakin on viime aikoihin asti suosinut tällaista perusmallia

Paikallishallinnon, kuntien, rooli on monissa maissa kasvanut, kuten myös muut kumppanuudet, erityisesti kolmannen sektorin rooli on kaikkialla kasvanut. Näin on mm. Saksassa, Hollannissa ja meilläkin (kuten TYP ja kuntakokeilut)

Tanska kunnallisti työvoimapalvelut kokonaan yli 10 vuotta sitten

Myös 'markkinamallit', eli palvelujen ulkoistaminen, kilpailuttaminen ja yksityisen sektorin käyttö työvoimapalveluissa ovat olleet, erityisesti anglo-saksisissa maissa, Iso-Britanniassa, USA:ssa ja Australiassa jo pitkään kasvussa, **joskin niissäkin on viime vuosina ollut nousussa 'kumppanuusmallit' (kaupunkiseudut)**

Työvoimapalvelujen kolme perusmallia

Kokonaan kunnallistettu malli: Tanska

Vaikuttavuuden idea:

- Kaikki oleellinen yksissä käsissä
- Paikallisuus ja demokratia

Haasteet:

Työvoimapolitiikan pirstoutumisen välttäminen, osaaminen ja resurssit joissakin kunnissa

'Kumppanuusmalli'

Saksa, Suomi, Ruotsi, Hollanti

Vaikuttavuuden idea:

- Kumppanuus

Haasteet: Monimutkaisten ja monitasoisten kumppanuuksien hallinta

Voimakkaasti yksityistetty malli

Australia (kokonaan), Iso-Britannia (osa)

Vaikuttavuuden idea:

- Innovointivapaus ja kilpailuttaminen

Haasteet: Hyvien markkinoiden ja kriteerien luominen ja tilaamisen osaaminen, alueellisten kokonaisvoimavarojen käyttö

Mitä nyt tavoitellaan työvoimapalveluissa Suomessa?

- Suomen 'pitkänä linjana', alun perin Ruotsia peesaten, on ollut valtion, kuntien ja muiden toimijoiden kumppanuus (erilaisine jännitteineen, erityisesti valtio-kunta)
- 90-luvun lopulta yritetty saada kokonaisvaltaisempaa otetta erityisesti pitkäaikaistyöttömyyteen ja moniongelmaisuuuteen > paikallisen otteen vahvistaminen (kuntien, kaupunkien roolin kasvu, palvelujen yhdistäminen, TYP, kolmas sektori), eli korostettu kumppanuutta
- Nykyinen hallituskin puhui alussa 'Tanskan mallista'...
- Mutta sitten 'Australian mallista' ja Britannian mallista (työvoimapalvelujen laajamittainen yksityistäminen)

- Millaisia työvoimapalveluja Suomessa nyt sitten tarvittaisiin?
- Mihin ihmisten työurien ja yritysten toiminnan ongelmiin tarvitaan hyvää ja innovatiivista palvelua?
- Ovatko yksityiset työvoimapalvelut tehokkaampia työllistämisessä, kustannuksissa ja innovaatioissa?
- Mihin suuntaan muissa maissa nyt liikutaan?
- Mikä meillä olisi viisasta?

Mihin työmarkkinoiden ja työurien ongelmiin ja haasteisiin tarvitaan hyviä palveluja, kumppanuuksia ja innovaatioita?

- Suomelle keskeinen kysymys on **niukkojen työvoimavarojen mahdollisimman hyvä 'huolto' ja tehokas käyttö**. Tilanne on jälleen kärjistynyt nyt kun talous on elpynyt ja työvoimapulan ongelmia on ilmaantunut.
- On oltava ihmislähtöisiä ja tehokkaita **koko ihmisten elämänkaarta koskien** – aina varhaisvaiheista koulutuksen, työhön sijoittumisen, kuntoutuksen, uudelleen koulutuksen kautta viimein eläköitymiseen asti niukkojen työvoimavarojemme mobilisoinnissa. **Tähän kuuluvat myös yhteydet yrityksiin.**
- Työelämän ja työurien moninaistuminen on tuottanut sellaista monimutkaistumista, jota ihmisten on usein vaikea hahmottaa ja siksi **myös aivan normaalein resurssit omaavat ihmiset tarvitsevan tietoja, ideoita, ohjausta ja koutsausta – kuten myös yritykset (erityisesti pienemmät)**
- Tällaisen palvelun järjestäminen on paljon muuta kuin perinteistä työvoimapalvelua ja kapeasti ymmärrettyä työllistämistä. **Siihen tarvitaan laajaa kumppanuutta.**

Todella haasteelliset kysymykset – joiden suhteen on palveluvaje

- Talouden elpymisen myötä **jäljellä on todella sitkeitä 'kovan ytimen' ongelmia**, jotka eivät ratkea millään yksinkertaisella tavalla. Eivät ole ratkenneet edes alhaisen työttömyyden ennätysmaissa kuten Saksa ja Britannia. Toisin sanoen 'hyvä talous' ei yksistään asiaa ratkaise.
- Ihmisten **esteet työelämään kiinnittymiselle eri elämänvaiheissa ovat moninaiset**, niitä voi olla liittyen tavoitteiden ja motivaation epäselvyyteen, osaamiseen, osallisuuteen, terveydentilaan, arjen hallintaan, ihmissuhteisiin, talouteen...
- Esteitä voi olla **useita yhtä aikaa**, varsinkin työttömyyden pitkittyessä, jolloin elämäntilanteen paraneminen edellyttää etenemistä useilla alueilla, joka puolestaan tuottaa palveluille ja niiden **koordinoinnille** haasteita.
- **Tämä kompleksinen elämäntilanteiden ongelmavyöhyke on olennaisin haaste kaikissa Euroopan maissa ja sen haasteet samat olipa palveluja enemmän tai vähemmän yksityistetty.** Kaikissa maissa vallitsee näiden kysymysten suhteen **palveluvaje**.
- **Mitään 'ihmeinnovaatiota'** näiden kysymysten ratkaisemiseksi ei ole olemassa, ei sen kummemmin julkisella kuin yksityiselläkään sektorilla. Kysymys on enemmänkin jo pääosin tiedossa olevien hyvien käytäntöjen toteuttamisesta, toimivallasta ja resursseista

Yksityiseltä odotetaan innovaatioita ja kustannustehokkuutta – mitä sanovat tutkimukset?

- Hallituksen esityksen omista tutkimusten viittauksista käy ilmi, että mitään painavia todisteita yksityisten palvelujen paremmuudesta sen kummemmin työllisyyden edistämisessä kuin kustannusten alentamisessa ei ole olemassa. Kuva on vähintäänkin ristiriitainen
- Tuore yhteenveto (Andreas Bergström ja Lars Calmfors (2018) Framtidens arbetsförmedling. FORES) useiden maiden* tutkimuksista ja vertailuista (satunnaistetuilla koe-asetelmilla) julkisten ja yksityisten palvelujen paremmuudesta työllistämisen tai kustannusten suhteen päättyy siihen, että **ei löydy todisteita siitä, että yksityinen olisi parempi sen kummemmin työllistämisessä kuin kustannusten alentamisessakaan**
- Toisin sanoen ei ole syytä ylivoimaisesti toiveita yksityisten palvelujen kykyyn ratkaista em. ongelmia, niiden kumppanuutta tarvitaan, mutta tarvitaan muutakin

**Tanskassa, Ruotsissa, Ranskassa, Saksassa, Sveitsissä ja Belgiassa (em. teoksen luku: Bruno Crépon : Private Providers of Labour Market Services: a Review of the Evidence 2018).*

Innovaatioita on tietenkin myös yksityisellä...

Yksityisen innovaatioita on löydettävissä (Britannian ja Australian tutkimukset) palvelun tuottamisen tavoissa (kuten digipalvelut), henkilökunnan organisoinnissa, tilojen ja prosessien organisoinnissa (kuten sisäiset tietopankit), rahoitusmalleissa (kuten ROI), verkostoyhteistyössä jne.

Britanniassa ja Australiassa julkinen on järjestänyt innovaatiokokeiluja ja syntetisoinut tuloksia. Tulokset vaihtelevia. Molemmissa maissa huomattava investointi innovaatioiden tunnistamiseen ja levittämiseen (kuten NESTA Britanniassa)

Australian 'Innovation Fund' löydökset hyvistä käytännöistä vaikeampien asiakkaiden kanssa:

“Aikaa asiakkaalle, holistinen palvelu, hyvä verkottava ja asiakkaan kanssa aidosti tehty asiakassuunnitelma, monipalvelu, henkilöstön osaaminen, työnantajayhteydet, post-tuki” (Yllätys yllätys??)

Nykyinen suunta: Julkisen tärkeä rooli

- Myös voimakkaasti yksityistetyissä malleissa palvelujen aloitus, palvelujen hankinnan alkusuunnittelu, kriteerit, seuranta, hyvien käytäntöjen levittäminen = **yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kokonaisvastuu** - on selkeästi julkisen käsissä
- **Henkilökohtaisen julkisen palvelun rooli ja saatavuus erityisesti vaikeammassa työmarkkina-asemassa oleville** on monella tavoin pyritty varmistamaan myös 'markkinamaissa'
- Markkinamekanismeja viimeisen 10-20 vuoden aikana lisänneiden maiden viime vuosien kehitys ei ole ollut niinkään yksityisten palvelujen lisääminen, vaan **laajasti ymmärrettyyn työllisyyden hoitoon liittyvien kokonaisvoimavarojen** mahdollisimman tehokas mobilisointi
- Tästä esimerkkinä on esimerkiksi kaupunkiseutujen julkisen roolin kasvu Britanniassa. Vastaavaa kehitystä on mm. Saksassa (Job Centerit), Hollannissa ja USA:ssa.

Pirkanmaan työllisyyskokeilun viestejä edelliseen liittyen

“Aikaa asiakkaalle, holistinen palvelu, hyvä verkottava ja asiakkaan kanssa aidosti tehty asiakassuunnitelma, monipalvelu, henkilöstön osaaminen, työnantajayhteydet, post-tuki” (Australian ‘hyvä käytäntö’)

- Pirkanmaan työllisyyskokeilu on palvellut muita kuin ansiosidonnaisia asiakkaita (ts. lähtökohtaisesti suuremmalla osalla asiakkaista on työuriin ja työmarkkinoille kiinnittymiseen liittyviä ongelmia)
- Pirkanmaan työllisyyskokeilu on paljastanut **huomattavan palveluvajeen** työllisyyspalveluissa (palvelukosketuksen vajeet, työllistymissuunnitelmien ajantasaisuus, piilossa olevia terveydellisiä ongelmia jne.)
- Palveluvajetta on useita vuosia pahentanut TE-palvelujen resurssien vähentäminen (henkilöstö, aktiivisen työvoimapolitiikan resurssit), sekä palvelujen etäännyttäminen (henkilökohtaisten palvelujen saatavuus, digipalvelujen toimivuus erityisesti vaikeammassa asemassa oleville)
- Palveluvajeeseen liittyy tietenkin myös muita tekijöitä kuten perusturvan pirstaleisuus, terveydenhuollon (erityisesti mielenterveyspalvelut) resurssien vaje jne.
- **Palveluvajetta on Pirkanmaalla kurottu kiinni** osoittamalla lisäresursseja **henkilökohtaiseen palveluun** (‘omavalmentajat’, palvelu yksiin käsiin), sekä **kumppanuuksia syventämällä**, joilla palvelukosketus asiakkaisiin ja aktivointiaste paranivat selvästi

Havaintoja Pirkanmaan kokeilusta

- Kokeilusta kokeneet TE ja TYP-virkailijat sanoivat (ja muutkin), että **nyt palattiin parhaisiin käytäntöihin** –'mitä oli joskus ennen', ja 'tätähän aikaisemmissa kokeiluissa tavoiteltiin', eli kysymys on eräänlaisesta '**hyvän palvelun renessanssista**'
- Asiakkaat ja yhteistyökumppanit, ammatilliset oppilaitokset, terveydenhuolto, yrittäjät (varsinkin pienemmät) ovat kommentoineet **positiivisesti** Pirkanmaan mallin toimintatapaa
- Aktivoinnin vaikuttavuutta parhaillaan tutkitaan tarkemmin. '**Vaikuttavuus**' **täytyy ymmärtää laajasti, elämänkaareen ja siirtymiin liittyen, ei pelkästään työllistymisenä.** Positiivisia vaikutuksia voidaan perustellusti odottaa palvelukosketuksen paranemisen, ensimmäisten 'aktivoitumisaskelten' toteutumisen, kuntoutuksen ja terveyden, osaamisen edistymisen, työllistymisen sekä kysyntälähtöisen palvelumuotoilun suhteen. Pulmia ja pullonkauloja on myös ilmennyt.
- Pirkanmaan kokeilussa tärkeä rooli on ollut myös ostopalveluilla sekä vaikuttavuuslähtöisillä hankinnoilla ja tulostavoitteilla, joita on lähdetty kehittämään, sekä digipalveluiden kehittämisellä
- **Pirkanmaan kokeilussa oleellista on ollut alueellis-paikallisten kokonaisvoimavarojen mobilisointi, nopea asiakaslähtöinen kokeilevuus ja yhteiskehittäminen sekä myös seudullinen ja poliittinen laaja tuki**
- **Kaiken kaikkiaan Pirkanmaan malli muistuttaa monella tavoin kansainvälisen kehityksen 'kaupunkiseutujen mallia'**

Kaiken kaikkiaan on mielestäni kysymys siitä millainen näkemys ja työllisyyden edistämisen ja työvoimapalvelujen kokonaismalli Suomessa tarvitaan työmarkkinoiden ja työurien ja yritysten haasteiden edessä

> Tarvitaan **elinkaaren siirtymiä tukeva laajaan työllisyyden hoitoon** (perheiden toimintakyky+toimeentulo+osaaminen+terveys+työmarkkinoiden kysyntään kytkeytyminen) **perustuva kumppanuusmalli** = yhteiskunnallisen vaikuttavuuden vastuu, joka voi kokonaisuutena olla vain julkiselle taholla

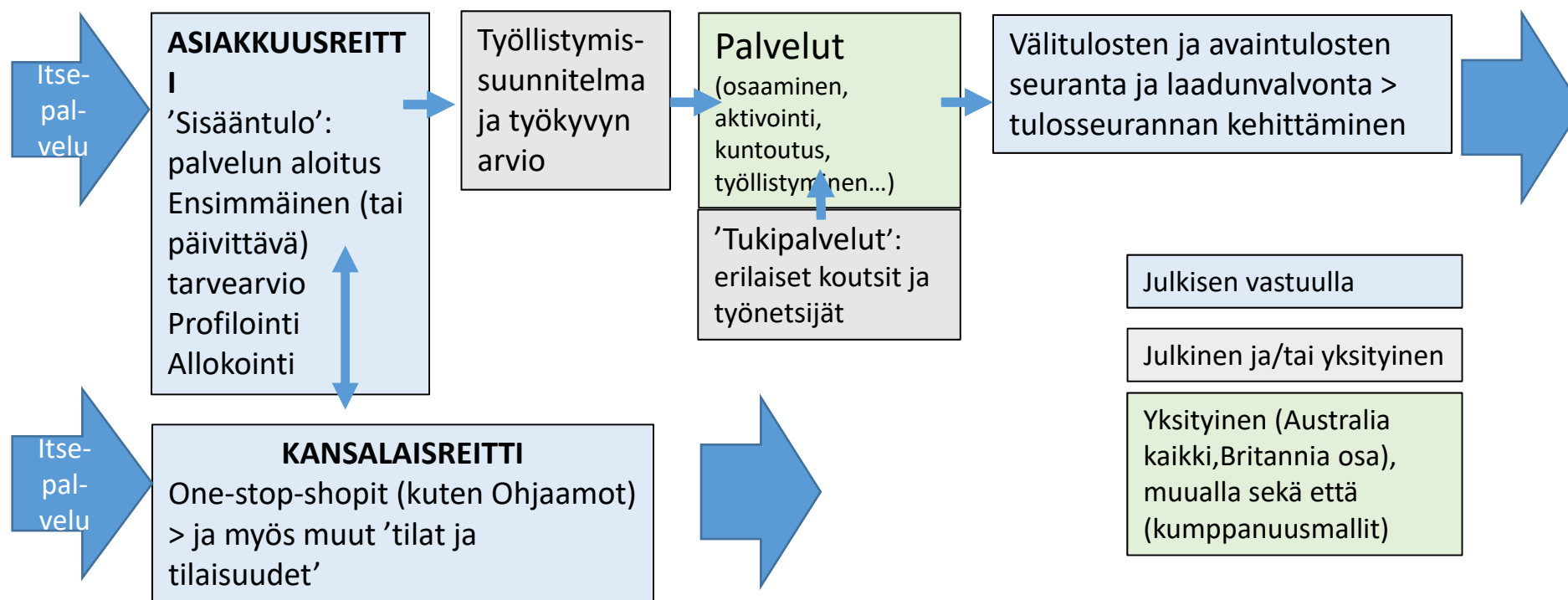
> Yksityiset palvelut voivat tätä täydentää

> Kansainväliset kokemukset näyttävät viittaavan **alueellis-paikallisten kokonaisvoimavarojen mobilisoinnin tärkeyteen**

'Lisälehdet'

Hyvin toimivan työllisyyden hoidon kokonaismalli

- Julkisen johtama kumppanuus (alueellisten voimavarojen kokonaisuus tärkeää : Kokonaisstrategian ja markkinoiden kehittäminen)
- Hyvien käytäntöjen tunnistaminen ja levittäminen
- Hankintamenettelyn ja tulostavoitteiden määrittely ja -osaamisen kehittäminen

Miten palvelujen aloitus tapahtuu Australiassa ja Britanniassa?

- Australiassa jako julkisen Centerlinkin kautta (profiloidaan yhdistämällä rekisteritietoja ja haastattelutietoja) neljään linjaan, A (peruspalvelu), B ('vähän enemmän'), C ('olennaisesti enemmän') ja D (merkittäviä esteitä)
- Jos tulos on C, on julkisen viranomaisen arvioitava tarkemmin. Jos merkittäviä, osoitetaan linjalle D.
- A – C 'normaalia kilpailutusta'. D pitkäaikaiset kiinteähintaiset sopimukset.
- Jos havaitaan että 'väärällä linjalla' on julkisen viranomaisen arvioitava ja allokoitava uudelleen

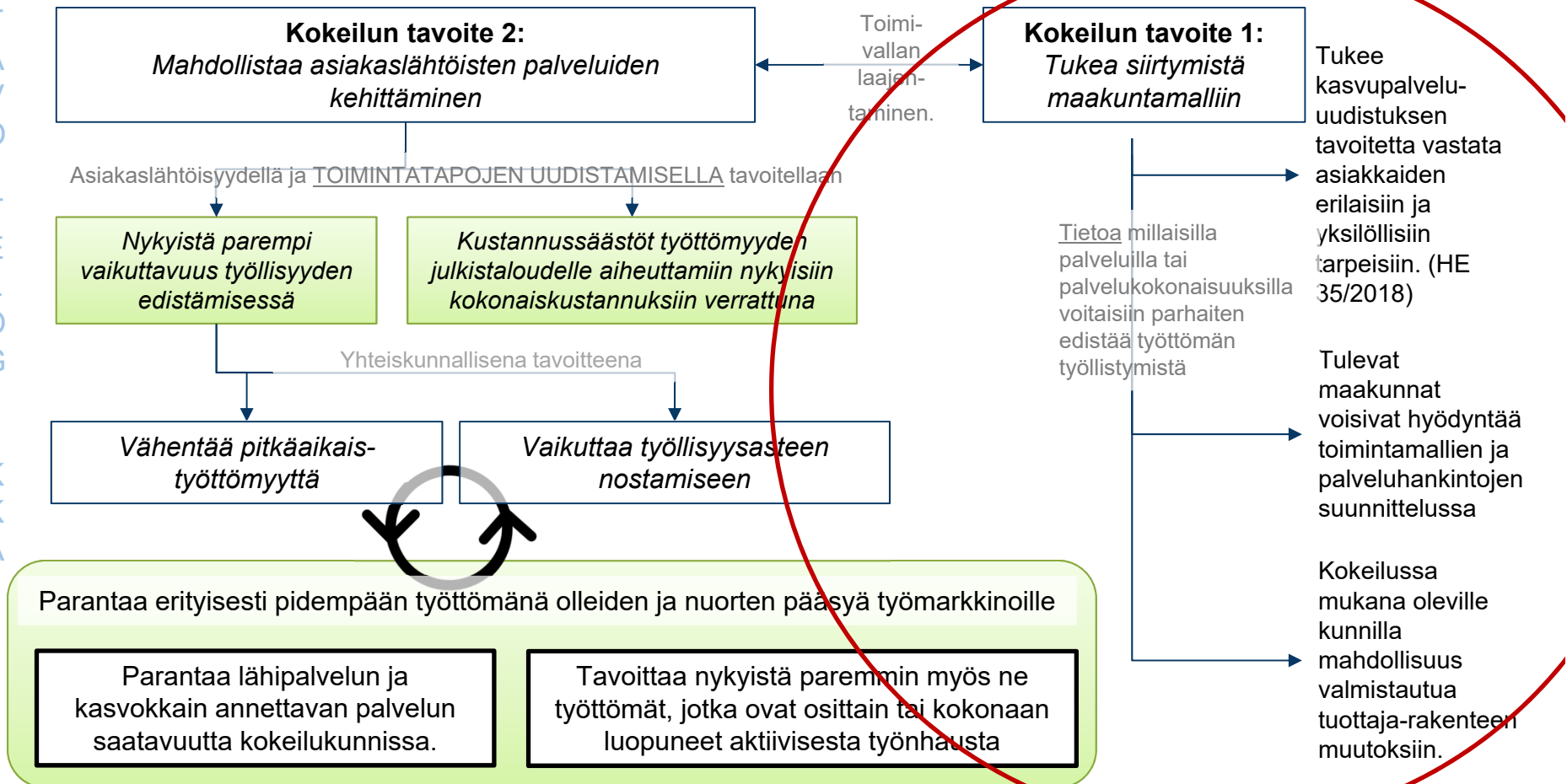
- **Britanniassa** ansiosidonnaisia palvelee edelleen valtion työvoimapalvelu, yksityisiä palveluja käytetään niille, joilla on 'esteitä'
- **Britanniassa** jokaisen työnhakijan ja niiden joilla on terveydellistä tai muita vajaakuntoisuutta täytyy tehdä 'hakijasitoumus', **joka laaditaan julkisen työvoimatoimiston virkailijan ('job coach') kanssa ensimmäisessä haastattelussa.**
- Oikeus intensiivisimpiin ohjelmiin määrittyy yleensä sen mukaan, miten pitkään asiakas on ollut työttömyystuilla (tai sosiaalityöllä), mutta myös sen mukaan kuuluuko hän johonkin erityisryhmään
- Näiden julkisen tahon toteuttamien alkuvaiheiden jälkeen tarvittavat perusteellisemmat arviot ja aktivointisuunnitelmien täydentämiset toteutetaan palvelun hankinnan puitteissa

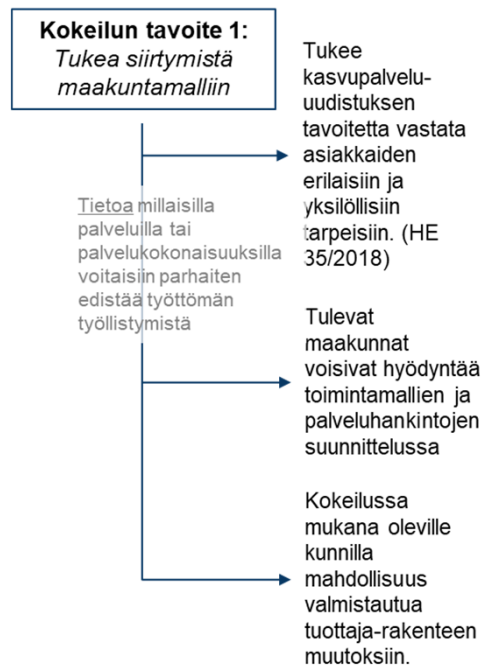
- Britanniassa ostopalvelujen hankintaa rationalisoitiin voimakkaasti n. 10 vuotta sitten, jossa palvelut nyt ostetaan kahdeksaltatoista suurelta palveluntuottajalta ('Primary Contractors', eli ensisijaiset palveluntuottajat) ja sopimukset ovat monivuotisia ja miljoonien puntien arvoisia
- Haluttiin eroon tuhansien kilpailutusten sekavasta tilanteesta (jossa on myös huomattavia byrokratiakustannuksia) ja luoda palveluun jatkuvuutta ja yllyke investointeihin ja innovaatioihin. Ensisijaiset toimittajat ovat vapaita alihankinnoimaan (ostamalla tai kilpailuttamalla), mutta alihankkijat on ilmaistava tarjouksessa, eikä niitä saa vaihtaa ilman selviä syitä.
- Tällä tavoin Britanniassa on haluttu myös luoda edellytyksiä sille, että ensisijaiset toimittajat voivat luoda palvelukokonaisuuksia ja palveluketjuja vastaamaan 'komplekseihin' asiakastilanteisiin ja hyödyntämään mm. järjestöjen osaamista ja kokemusta monissa vaativissa asiakasryhmissä.
- Nämäkään ratkaisut eivät ole olleet riittäviä.
- Prime Contractors-malli ei ole ollut tehokas mobilisoimaan alueellis-paikallisia kokonaisvoimavaroja.
- Tämän vuoksi viimeaikainen kehitys on nostanut esiin erityisesti kaupunkiseutujen roolin

Työvoima- ja yrityspalveluiden alueelliset (kuntavetoiset) kokeilut
KOKEILUJEN ARVIOINNISTA 12/2018

Kokeilujen koordinaatiohanke
11.12.2018 Työllisyystiistai
Mikko Kesä

KUNTAKOKEILU I (9/2012 – 12/2015)

Kokonaisvoimavarat käyttöön työllisyyden edistämisessä. Työllisyyden kuntakokeilun (2012–2015) seurantatutkimuksen loppuraportti

Pääministeri Sipilän hallituksen ohjelma: ”selvitetään työvoimapalveluiden siirto resursseineen vaikeimmin työllistyvien osalta kuntien vastuulle työssäkäyntialueittain, Tanskan mallin mukaisesti. Voimavarat ja työllistämisvastuu yhdistetään, mikä tekee nopean työllistämisen kunnille taloudellisesti houkuttelevaksi.”

Kokeiluhaku 5/2016 => Jatkovalmistelu/lausunnot => HE 51/2017 (5/2017)

- Työvoimapalveluiden siirto maakuntiin tiedossa
- Tuottajarakenteen muutos tiedossa
- Aikataulumuutos ei tiedossa
- Maakuntien käsien sitominen hyödyntää kuntia ei tiedossa
- HE 62/2018 ei tiedossa

**KUNTAKOKEILUJEN JATKO
VS.
KUNTAKOKEILUJEN ONNISTUMINEN**

Kokeilun tavoite 2:
Mahdollistaa asiakaslähtöisten palveluiden kehittäminen

Asiakaslähtöisyydellä ja TOIMINTATAPOJEN UUDISTAMISELLA tavoitellaan

Nykyistä parempi vaikuttavuus työllisyyden edistämisessä

Kustannussäästöt työttömyyden julkistaloudelle aiheuttamiin nykyisiin kokonaiskustannuksiin verrattuna

Yhteiskunnallisena tavoitteena

Vähentää pitkäaikais-työttömyyttä

Vaikuttaa työllisyysasteen nostamiseen

Parantaa erityisesti pidempään työttömänä olleiden ja nuorten pääsyä työmarkkinoille

Parantaa lähipalvelun ja kasvokkain annettavan palvelun saatavuutta kokeilukunnissa.

Tavoittaa nykyistä paremmin myös ne työttömät, jotka ovat osittain tai kokonaan luopuneet aktiivisesta työnhausta

Toimivallan laajentaminen.

Kokeilun tavoite 1:
Tukea siirtymistä maakuntamalliin

Tietoa millaisilla palveluilla tai palvelukokonaisuuksilla voitaisiin parhaiten edistää työttömän työllistymistä

Tukee kasvupalvelu-uudistuksen tavoitetta vastata asiakkaiden erilaisiin ja yksilöllisiin tarpeisiin. (HE 35/2018)

Tulevat maakunnat voisivat hyödyntää toimintamallien ja palveluhankintojen suunnittelussa

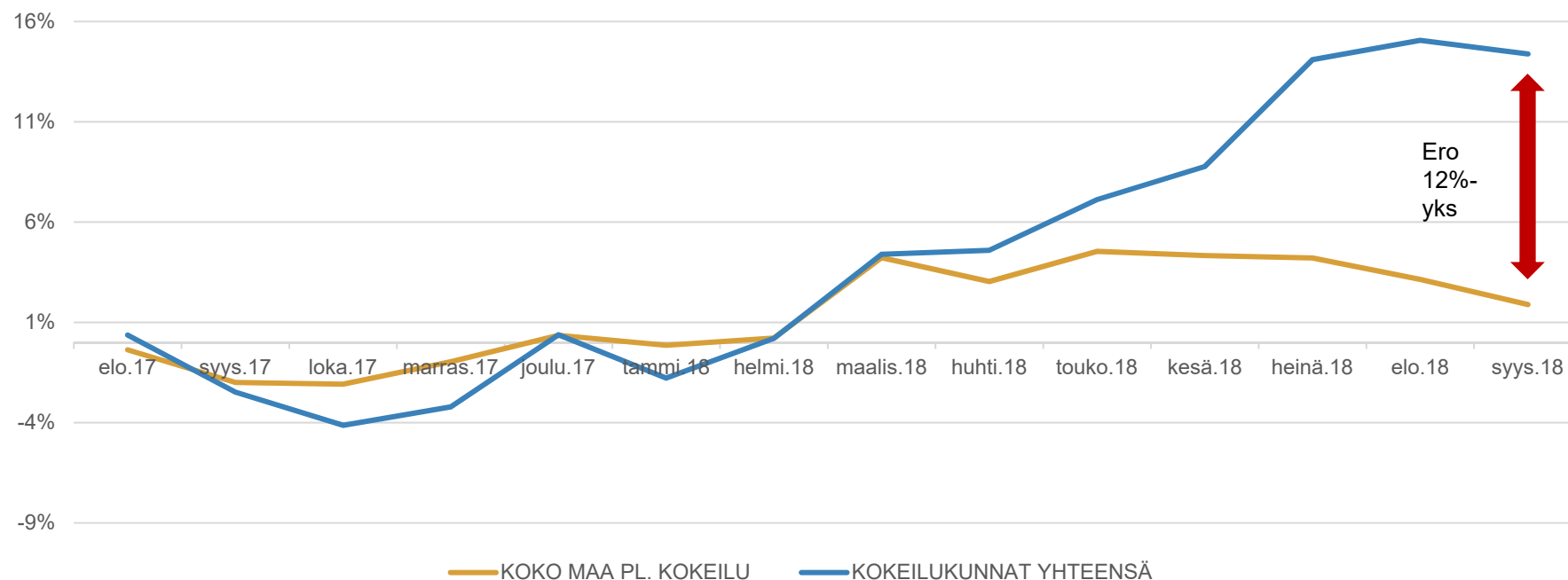
Kokeilussa mukana oleville kunnilla mahdollisuus valmistautua tuottaja-rakenteen muutoksiin.

Parantaa erityisesti pidempään työttömänä olleiden ja nuorten pääsyä työmarkkinoille

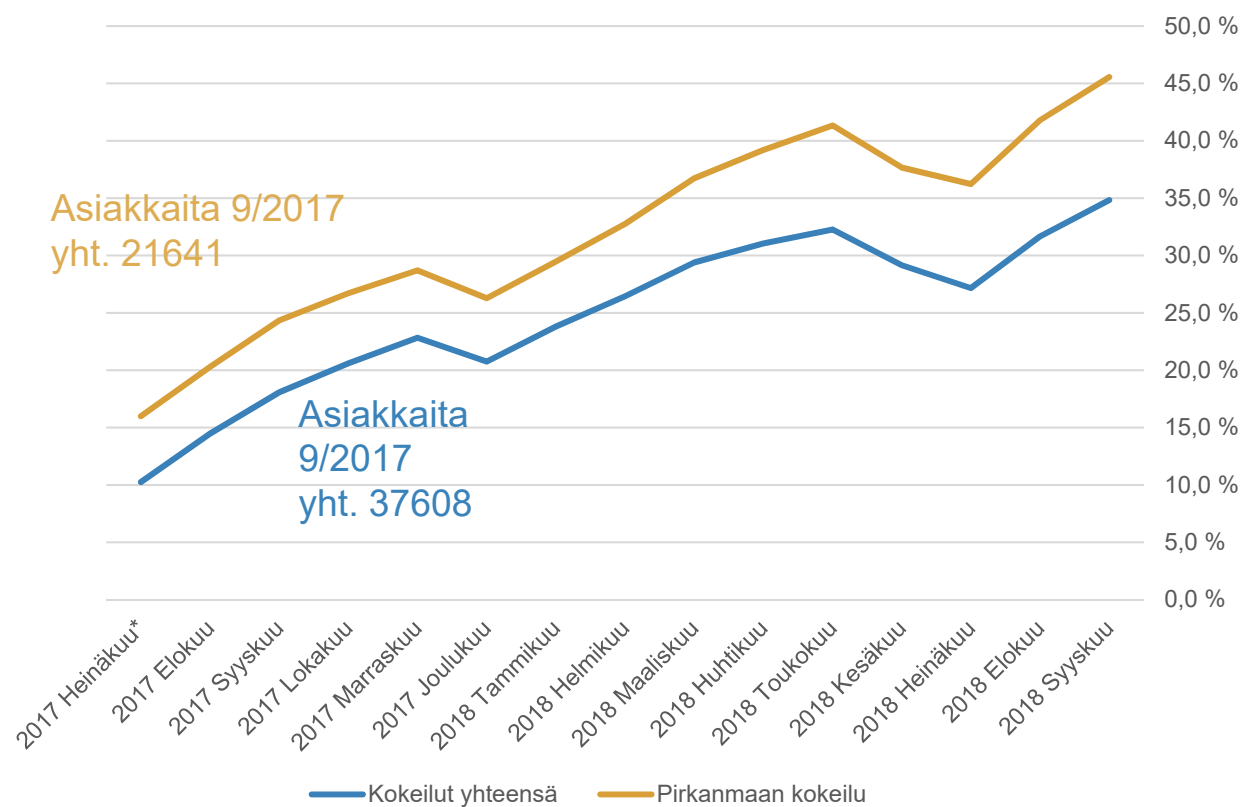
Parantaa lähipalvelun ja kasvokkain annettavan palvelun saatavuutta kokeilukunnissa.

Tavoittaa nykyistä paremmin myös ne työttömät, jotka ovat osittain tai kokonaan luopuneet aktiivisesta työhausta

AKTIVOINTIPALVELUISSA OLEVIENT ASIAKKAIDEN MÄÄRÄT, MUUTOS VUODEN TAKAISEEN

Aktivointiaste kokeiluasiakkaiden piirissä

Nykyistä parempi vaikuttavuus työllisyyden edistämisessä

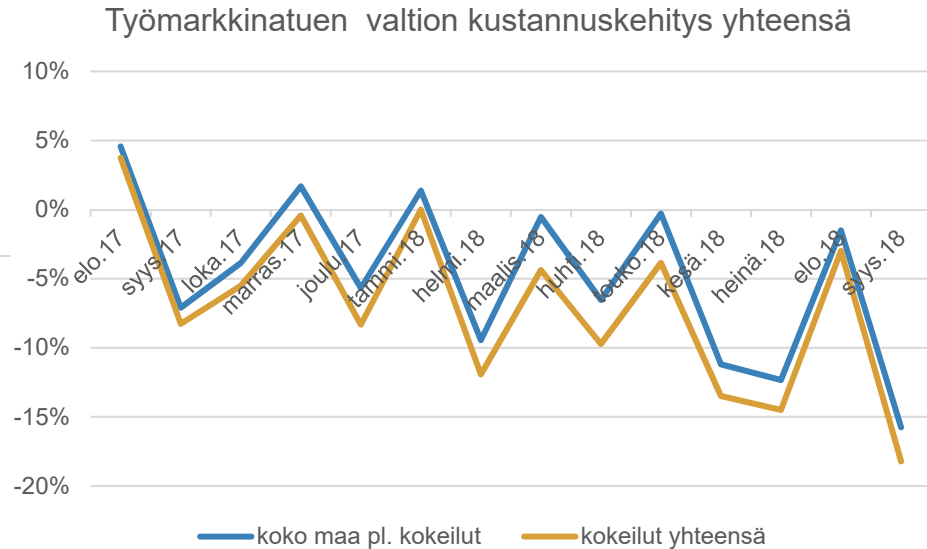
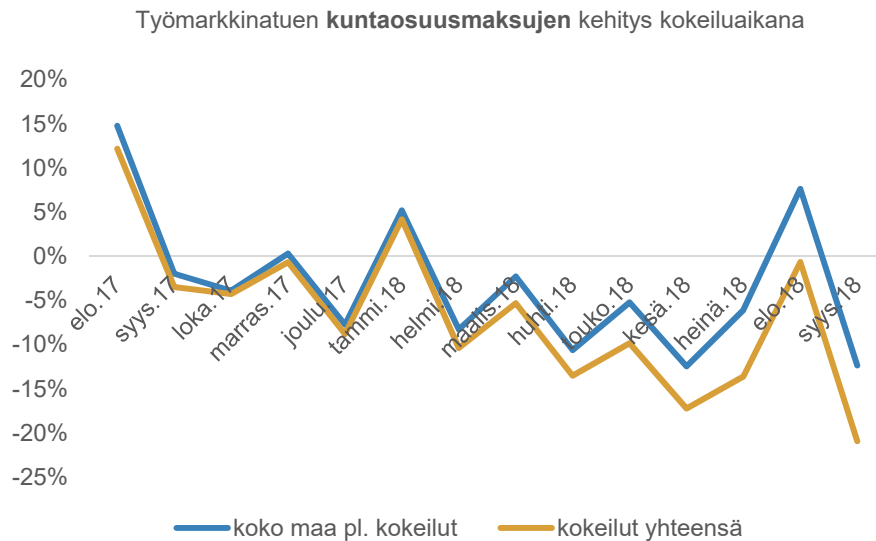
PALKKATUKITYÖLLISTÄMINEN	Työtön	Yleisillä työmarkkinoilla	Työllistetty (jatkopäätös)
Kokeilut yhteensä	63 %	10 %	19 %
Pirkanmaan kokeilu	58 %	9 %	21 %
Koko maa	56 %	11 %	26 %

TYÖKOKEILU	Työtön	Yleisillä työmarkkinoilla	Palkkatuella	Koulutus, Valmennus, opiskelu
Kokeilut yhteensä	45 %	6 %	17 %	6 %
Pirkanmaan kokeilu	44 %	6 %	13 %	8 %
Koko maa	46 %	8 %	13 %	ei vertailukelp.
KUNTOUTTAVA TYÖTOIMINTA	Työtön	Yleisillä työmarkkinoilla	Palkkatuella	Jatkaa palvelussa
Pirkanmaan kokeilu	14 %	1 %	3 %	81 %
Turun kokeilu	34 %	2 %	3 %	62 %
Lapin kokeilu	37 %	2 %	3 %	59 %
Koko maa	23 %	2 %	4 %	67 %

- ***Vaikuttavuus vs. kohderyhmä (palkkatukityöllistäminen, työkokeilu) !***
- ***Kasvaneet asiakasmäärät (aktivointi) + sama vaikuttavuus => määrällisesti enemmän ihmisiä töissä!***

Kustannussäästöt työttömyyden julkistaloudelle aiheuttamiin nykyisiin kokonaiskustannuksiin verrattuna

Työmarkkinatuki(TMT)kustannusten kehitystä ajanjaksolla 8/2017-9/2018 verrataan kokeiluja edeltävän ajan , tammi-heinäkuun 2017 kuukausin keskiarvokustannuksiin. Valtion kustannukset pitävät sisällään TMT-kuntamaksun.

- Työmarkkinatuen **kuntaosuuden** säästö kokeiluissa koko maan laskennalliseen kehitysuraan nähden:
3,5 miljoonaa euroa. Ero koko maan trendiin keskimäärin - 4 % - yksikköä.
- Työmarkkinatuen **valtion kokonaiskustannusten** säästö kokeiluissa koko maan laskennalliseen kehitysuraan nähden:
9,3 miljoonaa euroa. Ero koko maan trendiin keskimäärin -2 % - yksikköä.

Kokeilujen arviointeja

- ▶ Turun seudun kokeilu (Turun yliopisto, Minna Ylikännön johdolla)
- ▶ Pirkanmaan kokeilu (Robert Arnkillin johdolla)
- ▶ YTYÄ! / VNTeas- arviointi (Demos Helsinki Oy:n johdolla)

- ▶ Kokeilujen tulokset kiistattomia
- ▶ *Tilastot osoittaisivat tämän, jos tulokset haluttaisiin selvittää.*
- ▶ Kokeilujen vaikuttavuutta vaikea saada kuitenkaan tässä vaiheessa täysin tieteellisesti todistettua.
- ▶ Kokeiluja kannattaisikin jatkaa seuraavalla hallituskaudella, esimerkiksi Pirkanmaan mallin mukaan: **laaja tuottamisvastuu kaikista KELA:n etuutta saavista työttömistä asiakkaista.**

KIITOS

Mikko Kesä
0400 203 494
mikko@mikkokesa.fi

Tilaa uutiskirje ja lue blogit:

www.mikkokesa.fi/kesatyosta

Vuoden 2019 TyöllisyysTiistai -lähetykset

12.2.

26.3.

4.6.

3.9.

22.10.

10.12.

Kiitos osallistumisesta!

Suomen Kuntaliitto
Kuntatalo
Toinen linja 14
00530 Helsinki
Puhelin 09 7711
www.kunnat.net

facebook.com/kuntaliitto

twitter.com/kuntaliitto